

Vlaams
Parlement

vergadering **C179**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 12 april 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vernietiging door de Raad van State van een artikel in het Jachtvoorwaardenbesluit over het kweken en uitzetten van fazanten – 1483 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over sluikstorten, meer in het bijzonder wat synthetisch drugsafval betreft – 1570 (2015-2016)	4
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de slimme watermeter – 1533 (2015-2016)	7
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over kleiner wonen – 1592 (2015-2016)	9
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het planologisch beoordelingskader voor kleine windturbines in Vlaanderen – 1623 (2015-2016)	12
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de evaluatie van geluidsnormen – 1637 (2015-2016)	15
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de huisvuilophaling in Vlaanderen – 1650 (2015-2016)	18
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het belang van een kwalitatieve woonomgeving – 1663 (2015-2016)	20
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over aanpassingen aan de regelgeving met betrekking tot vooropgestelde behandelingstermijnen voor bouwaanvragen – 1677 (2015-2016)	21
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het dalend aantal bouwvergunningen voor nieuwe woningen – 1678 (2015-2016)	24

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vernietiging door de Raad van State van een artikel in het Jachtvoorwaardenbesluit over het kweken en uitzetten van fazanten – 1483 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voorzitter, minister, collega's, tot voor kort stond er in het Jachtvoorwaardenbesluit een achterpoortje waardoor fazanten nog steeds konden worden gekweekt en uitgezet. Begin februari vernietigde de Raad van State dit artikel, dat aangevochten was door Vogelbescherming Vlaanderen. Het achterpoortje leidde immers tot het op grote schaal kweken en uitzetten van fazanten, waardoor de vogels ook meer bejaagd werden.

De Raad van State oordeelde dat het argument à décharge van dit uitzonderingsartikel 65 – het uitbroeden en uitzetten is nodig om het behoud van de soort te garanderen – geen hout snijdt omdat de fazant een veelvoorkomende vogel in Vlaanderen is en eigenlijk een exoot is. Bovendien palmt hij leefgebieden in van andere, meer kwetsbare akkervogels zoals de patrijs. Kortom, het kweken en uitzetten van fazanten leidt tot het onnodig afschieten van deze vogels en tot een moeilijker behoud voor andere soorten. De beslissing van de Raad van State is dus bijzonder verdedigbaar en een goede zaak voor de natuur.

Minister, in een reactie aan Belga liet u uitschijnen dat u hiervoor toch een oplossing wilde verzinnen. Er werd een onderzoek gevraagd aan het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Wat zal het INBO precies onderzoeken? Wat is de timing van dat onderzoek? Bent u van plan voor het schrappen van de fazanten door de Raad van State toch nog in een uitzondering te voorzien en een soort van juridische herstelmaatregel te verzinnen? Hebt u naar aanleiding van deze beslissing van de Raad van State contact gehad met jachtverenigingen? Zo ja, welke afspraken hebt u daar gemaakt? Wat bent u van plan te doen om de patrijzenpopulatie, die het lastiger heeft dan de fazant, op peil te houden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het Jachtvoorwaardenbesluit staat vrijdag geagendeerd op de Vlaamse Regering. Ik ben niet van plan om de vernietigde maatregel opnieuw te bevestigen. Er zijn over deze beslissing geen afspraken gemaakt met jachtverenigingen.

Voor de patrijs hebben we met het Jachtvoorwaardenbesluit in 2014 reeds heel bewust gekozen voor een selectieve bejaging in functie van de populatiemogelijkheden en ook in functie van de inspanningen die voor de patrijs worden geleverd.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben natuurlijk tevreden dat u geen herstelmaatregel voor de fazant zult nemen.

Wat de patrijs betreft, wil ik het volgende zeggen. Er mag pas worden gejaagd als er een aantal dieren per aantal hectare zijn. Die telling gebeurt door de wildbeheerseenheid. Dat is de beperking die wordt opgelegd op de bejaging van de patrijs. Het feit dat de wildbeheerseenheid instaat voor de telling, vind ik een beetje vreemd. Zij zijn uiteindelijk belanghebbenden om te kunnen jagen.

Er is indertijd ook afgesproken om criteria op te stellen en maatregelen op te stellen om de patrijs te helpen. Er is nu een kader voor de jacht, maar er is eigenlijk geen kader om de patrijzenpopulatie te versterken. Ik wil toch oproepen om achter die maatregelen een beetje vaart te zetten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wat de patrijs betreft, zijn er twee luiken. Er is een kans om het zelf aan te pakken en zelf in te schatten. Er zijn trouwens tal van sectoren in de ruime leefmilieu- en jachtsector die zelf voor het verzamelen van gegevens zorgen. Ik stel vast dat de ene sector dat aanvaardt en de andere niet. Ik neem daar ook akte van. Het is ook zo dat er een stok achter de deur is. Wanneer wij merken dat het niet goed loopt, kunnen er beslissingen worden genomen. We hebben die mogelijkheid effectief ingebouwd.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voor alle duidelijkheid: de kritiek die ik heb op het feit dat ze zelf instaan voor de telling, is dat ze zelf belanghebbend zijn om zo veel mogelijk te kunnen jagen. Als je dan instaat voor het argument om te mogen jagen of niet, dan schort er toch iets. Dat is nog iets anders dan andere mechanismen waarbij bijvoorbeeld aan autocontrole wordt gedaan als het gaat over normering. Het is toch een stukje gecompliceerder dan wat er met de jacht gebeurt.

Minister, u hebt niet geantwoord op mijn vraag naar maatregelen om de patrijzenpopulatie te versterken. Het gaat niet goed met de patrijs. Nogmaals, ik hoop dat u maatregelen treft om de patrijs in Vlaanderen te versterken.

Minister Joke Schauvliege: Er is een faunabeheerplan opgemaakt voor vijf jaar dat voorligt bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Er is dus effectief wel controle op: gebeurt er iets en wat gebeurt er?

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over sluikstorten, meer in het bijzonder wat synthetisch drugsafval betreft – 1570 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, in de Kempen en Limburg, in de grensstreek met Nederland, wordt men heel vaak geconfronteerd met afval van drugslabo's en chemicaliën. Ik herinner me dat vorig jaar in Zutendaal zelfs in plassen chemicaliën werden teruggevonden waar kinderen zich aan hebben verwond. Het is een echt probleem.

Het is niet altijd duidelijk wie de daders zijn, tenzij de daders, zoals onlangs in Overpelt, een drassig bos inrijden en zichzelf vastrijden. In heel veel gevallen kan men de daders niet traceren. Het kunnen ook daders vanuit Nederland zijn die in de grensstreek dumpen. Als die chemicaliën in de grond insijpelen, is de eigenaar van dat perceel of het lokale bestuur verantwoordelijk. En de dader traceren is niet altijd evident.

In Nederland zou een nieuwe regeling in de maak zijn. Sinds 2015 stelt men jaarlijks 1 miljoen euro ter beschikking om een subsidiepot te spijzen. Men kan 50 procent van de kosten voor sanering van die verontreinigde gebieden recupereren.

Minister, de tussenkomst van gerechtelijke en politiediensten is federale bevoegdheid. Is er overleg met uw federale collega's en welke pistes worden nagegaan?

Is het niet aangewezen om te voorzien in een bijkomende regeling, eventueel in het Bodemsaneringsdecreet, om te bekijken wie de verantwoordelijkheid over de illegale lozingen draagt en wie de kosten op zich moet nemen, om discussies daarover te vermijden?

Acht u het noodzakelijk om de beperkte groep gemeenten die te maken hebben met het leeuwendeel van de illegale dumpingen, te ontlasten? Aan welke werkbare systemen denkt u dan eventueel?

Wat vindt u van de Nederlandse subsidieregeling? Overweegt u een soortgelijk systeem?

In de grensstreken zijn er veel productieplaatsen voor drugs. De strengere wetgeving in Nederland zorgt voor overlast in ons land. Is er over de sluikstortingen van synthetisch drugsafval al overleg gepleegd met de buurlanden? Welke maatregelen vloeien daar eventueel uit voort?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, het Materialendecreet en het Milieuhandhavingsdecreet bieden voldoende rechtsgronden om eventueel op te treden, om de milieumisdrijven aan te pakken en te bestraffen.

U vraagt naar een stand van zaken. Bij de OVAM zijn gedurende de voorbije vijf jaar twaalf gevallen van dumping van illegale drugs gemeld: zeven in de provincie Antwerpen en vijf in de provincie Limburg.

Hoe wordt het opruimen van dat afval aangepakt? Dat kan binnen de bevoegdheid van de gemeente en dat kan ook binnen de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest. Op basis van meldingen bij de OVAM kan worden beslist dat een deel van de opruiming door de gemeenten wordt gedaan, vooral indien het gaat over een recent geval en over beperkte hoeveelheden. Als dat niet zo is, als er sprake is van een complexe bodemproblematiek of van vervuiling, kan de OVAM het oppikken. Dan wordt het ook door de OVAM gefinancierd.

Er zijn gemeenten die zich beperken tot het nemen van de meest dringende maatregelen, uiteraard is dat om risico's te vermijden. De sanering van de bodem wordt vaak overgelaten aan de OVAM. In het geval een dossier door de OVAM ambtshalve wordt aangepakt, worden de kosten die de OVAM maakt, overgemaakt aan het parket. Het parket voert dan onderzoek uit of gaat eventueel over tot een dagvaarding. Uiteraard worden die kosten teruggevorderd indien de aansprakelijke gekend is.

Om de gemeente te ontlasten, beschikt de OVAM over een richtlijnenkader dat de voorwaarden schetst waarbinnen de OVAM kan overgaan tot de ambtshalve verwijdering van de afvalstoffen. Dat werd ook opgesteld om aan te geven wat er wordt verwacht van een gemeente en in welk geval de OVAM kan optreden. Het houdt rekening met de aard en de omvang van het afval dat achtergelaten wordt en met het risico voor mens en milieu. Ook wordt bijkomend rekening gehouden met de financiële beperkingen van de gemeenten.

De OVAM beschikt ook over langlopende contracten met erkende bodemsaneringsdeskundigen op wie een beroep kan worden gedaan, ook door de gemeenten. Dat gebeurt gratis. De opdracht van deze deskundige is begrensd tot het afleggen van een terreinbezoek, waarbij monsters worden genomen. Bijkomend ondersteunt de deskundige de gemeente ook in de geldende wetgeving en de aanpak van de opruiming.

De OVAM beschouwt het als kerntaak om vanuit haar deskundigheid de gemeente te informeren en te begeleiden, ook in de procedure na het vaststellen van sluikstorten. Het is een volwaardig alternatief voor een rechtstreekse subsidie-regeling. De OVAM is bereid en altijd beschikbaar om de gemeente in die zin te begeleiden.

De OVAM engageert zich om mee te werken met de federale en de Nederlandse politie om de aanpak en handhaving van de drugslabo's in grensgemeenten te ondersteunen. Er zijn een aantal initiatieven lopende. Er zijn ook concrete afspraken. Ze zitten ook in het richtlijnenkader.

Voor de OVAM zijn ambtshalve uitvoering van bodemonderzoeken en bodemsaneringen bij ontmantelde drugslabo's prioritair. Op basis van de ervaringen in lopende dossiers, informatie van de federale politie en van de Nederlandse forensische diensten over de verwachte stoffen en dergelijke meer, kan de sanering en het onderzoek steeds fijner en gericht verlopen.

De engagementen die de OVAM ter zake opneemt, zitten ook in het meerjaren-programma handhaving, dat loopt van 2015 tot 2019.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik vind het opmerkelijk dat er bij de OVAM maar twaalf gevallen bekend zijn. Het gebeurt heel vaak dat lege bidons teruggevonden worden. Waarschijnlijk is er dan al van alles uit weggevoerd. Dat er maar twaalf bekend zijn, zeven in Antwerpen en vijf in Limburg, dat lijkt me heel weinig. Wordt wat men vindt aan verpakkingsmateriaal uit chemische drugslabo's dan wel opgeruimd? Wordt er dan ook effectief overgegaan tot een bodemsanering of een bodemonderzoek? We weten hoe tijdrovend ze zijn en hoeveel ze kosten. Gebeurt het wel consequent?

Het richtlijnenkader of de initiatieven mogen nog wat meer onder de aandacht van de lokale besturen gebracht worden. Ik weet niet of er nu al heel consequent wordt opgevolgd.

U noemt het een kerntaak voor de OVAM om bij ontmantelde drugslabo's een sanering te doen. Het lijkt me niet meer dan logisch. Het labo bevond zich effectief daar.

Het probleem is vooral het sluikstorten dat her en der gebeurt. Dat leidt tot heel wat vervuiling en risico's. Ik verwijs naar het voorval in Zutendaal, waarbij chemicaliën in plassen zijn terechtgekomen waardoor kinderen letsels hebben opgelopen. We moeten daar zeker alert voor zijn. Er zijn bijkomende maatregelen nodig en minstens ook een communicatieplan.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, ik heb hierover een schriftelijke vraag gesteld in december 2015. Wat me bezighoudt, is de vraag of de gemelde gevallen, gevallen op het openbaar domein zijn. Wordt een onderscheid gemaakt? Zitten ook de verlaten drugslabo's, waar dus restanten aanwezig zijn, erbij? Dat maakt een groot verschil voor de kostprijs. De eigenaar of de verhuurder is daar de dupe van. Hij moet dat dan regelen via de verzekering, als hij al verzekerd is voor dergelijke gevallen. Een incentive of een subsidie is hier volgens mij van toepassing. Op het openbaar domein kan beter een beroep worden gedaan op de OVAM om dergelijke zaken op te lossen. Het probleem stelt zich met de drugslabo's.

De toestand zal nog erger worden. Vorige week is er nog een grote razzia geweest in Nederland. Zelfs in België zijn er toen een aantal labo's en verdeelcentra

opgerold. De druk in Nederland wordt groter. Vermoedelijk is dat de reden waarom Antwerpen en Limburg het meeste getroffen worden door dergelijke dumpingen van synthetisch afval en drugsafval.

Gaat het over openbaar domein of privaat domein?

De voorzitter: U bedoelt de twaalf gevallen die werden vastgesteld?

Bart Nevens (N-VA): Inderdaad.

Minister Joke Schauvliege: Ik zal de details opvragen.

Mevrouw Peeters, ik volg uw redenering dat het weinig lijkt. Het is misschien niet bekend genoeg. Ik zal zeker op basis van uw vraag de opdracht geven aan de OVAM om hierover nog eens beter te communiceren, zeker in de grensgemeenten, en om eens te luisteren of er nog andere gevallen bekend zijn.

Ik zal de OVAM daarover contact laten opnemen en we zullen ook duidelijkheid vragen over de bijkomende vraag van de heer Nevens.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de slimme watermeter – 1533 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag betreft het zoeken naar een oplossing voor het drinkwater dat verloren gaat. Wereldwijd gaat het om bijna 30 procent en ongeveer 12 miljard dollar per jaar.

Ook in Vlaanderen gaan er duizenden liters drinkwater verloren. De Antwerpse watermaatschappij water-link heeft daarom een proefproject, waarbij men honderd klanten heeft uitgerust met een slimme watermeter. Die registreert draadloos het verbruik en signaleert eventuele lekken aan de watermaatschappij. Indien er een abnormaal hoog waterverbruik vastgesteld wordt, dan wordt de klant verwittigd per sms. Het water kan bij problemen en waterlekken ook vanop afstand worden afgesloten. Er is ook een buitenlands voorbeeld, uit de VS, waar men het waterverlies met 6,6 procent heeft kunnen doen afnemen.

Het zou dus wel een interessante oefening zijn om zo'n slimme watermeter in te voeren in ons waterleidingsstelsel, minister. Water-link is niet het enige proefproject. Er zijn er ook in Veurne en Knokke-Heist. Bij welke andere watermaatschappijen wordt of is de slimme watermeter uitgetest? Is de Vlaamse overheid daarbij betrokken? Hoe volgt ze die studies op?

Moet er voor u een standaard komen voor een slimme watermeter? Vandaag hebben we bijna allemaal een klassieke watermeter. Vindt u dat we overal zouden moeten investeren in slimme watermeters? Wilt u dat uitrollen over heel Vlaanderen? Welke rol zou Vlaanderen daarin kunnen spelen?

Lopen er naast de slimme watermeter nog andere projecten om lekkages sneller op te sporen en op te lossen? We registreren hiermee immers het verbruik na de waterteller, maar tussen de waterteller en het oppompen van drinkwater is er nog een ander traject, waar zich ook veel lekkages kunnen voordoen, die niet altijd gemakkelijk te detecteren zijn. Hoe kunnen we slimme watermeters maximaal inzetten om waterverspilling ook binnenshuis beter op te volgen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, net als in de energiemarkt staat de technologie ook op het vlak van water niet stil en gebeurt er inderdaad onderzoek naar die slimme meters. Water-link speelt daar een trekkersrol in. Zij testen technologie uit in het Antwerpse. Dat gebeurt ook in het waterbedrijf van Knokke-Heist en bij de Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht (IWVA). Onze diensten, de Vlaamse Milieumaatschappij, zijn daar ook bij betrokken. Er zijn vijf proefprojecten in De Watergroep. Dat zijn projecten inzake afstandsaflezing van watermeters. Er lopen er twee met Eandis, een met Infrax, een met Proximus en een met Engie.

Een slimme watermeter heeft vele voordelen, zowel vanuit het oogpunt van de drinkwaterleveranciers als van de klant. Wat databeheer betreft, laten de slimme meters de drinkwatermaatschappijen toe om op een kostenefficiënte manier een precies beeld te krijgen van het waterverbruik op een bepaalde plaats en een bepaald ogenblik. Het distributienetwerk kan ook beter in kaart worden gebracht en lekverliezen kunnen sneller gedetecteerd worden. Je kunt het ook vanop afstand sturen. Dat biedt mogelijkheden bij indienststellingen, uitdienststellingen, gebiedsbeperking en afsluiting.

De slimme watermeter maakt het ook mogelijk om de watermeter te gebruiken als budgetmeter, naar analogie met de budgetmeter voor energie. Voor de klant laat een slimme watermeter ook toe om op een vlotte wijze zijn waterverbruik op te volgen en een aantal administratieve procedures sneller te kunnen opvolgen: facturatie, doorgeven meterstanden en dergelijke meer.

Wat de sensibilisering betreft, is het idee dat een slimme meter een vlottere opvolging van het waterverbruik mogelijk maakt, wat inderdaad ook zou kunnen aanzetten tot duurzaam watergebruik. De klant kan ook verwittigd worden als er abnormaal waterverbruik is. Een bevriezing van de meter kan ook gesignaleerd worden, terugstuwing en dergelijke meer. Er zijn dus heel wat voordelen.

Maar er zijn ook een aantal kanttekeningen te maken. Het is van belang dat de kostprijs die de abonnee voor een dergelijke slimme meter betaalt, billijk blijft. Voor een dergelijk project moeten we het financiële plaatje – de terugverdientermin, de financiering, de impact op de factuur – ook goed in kaart brengen als we dat algemeen zouden willen uitrollen in Vlaanderen. Die analyse verschilt ook van drinkwatermaatschappij tot drinkwatermaatschappij. Elke maatschappij zal, als het zo zou zijn, over die ontplooiing beslissen en kijken wat de financiële consequenties zijn.

Ook het aspect privacy schijnt aan bod te komen bij de proefprojecten. De rechten en plichten van de drinkwatermaatschappijen en de abonnees worden sinds 2011 sterk aangestuurd, vanuit het algemeen waterverkoopreglement. Het reglement bepaalt al dat de watermaatschappij een systeem van afstandslezing kan installeren, maar ik ben wel van mening dat we de modaliteiten en de opportuniteiten van de slimme watermeter ook eerst grondig beleidsmatig moeten evalueren, vanuit wat operationeeltechnisch kan, maar ook inzake efficiëntie.

We moeten ook rekening houden met het armoedebeleid. Ik denk in het bijzonder aan de doelgroep van de kansarmen en de groep klanten die nu reeds in waterarmoede zitten of dreigen te komen. Het uitgangspunt is dat een slimme watermeter pas slim is als hij door alle partijen als slim wordt ervaren. Ik heb dan ook gevraagd dat de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) die proefprojecten goed opvolgt en er ook een beleidsevaluatie aan koppelt, en dat we op basis daarvan samen met de drinkwatersector tot conclusies kunnen komen. De resultaten zullen daar dus belangrijk zijn.

Voor uw laatste twee vragen verwijs ik ook naar de procesbenchmarks die binnen de watersector lopen en die worden opgevolgd door de waterregulator. Voor het

aspect 'non revenue water control', waarvan de controle op lekverlies deel uitmaakt, loopt er een dergelijke procesbenchmark, die net als opzet heeft om de verschillende aanpakken binnen de sector in kaart te brengen en te kijken of er verbetertrajecten zijn om lekverliezen te reduceren.

Wat betreft het voorkomen en beperken van lekken na de watermeter, is er communicatie en sensibilisering geweest vanuit de VMM en de drinkwatermaatschappijen, om ervoor te zorgen dat er bijvoorbeeld na een vorstperiode een lektest kan worden uitgevoerd.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Bedankt, minister. Dit is inderdaad innovatief. Het is een win-wingegeven. Er zijn efficiëntiewinsten, want men moet inderdaad niet langsgaan bij mensen. Mensen hoeven niet aanwezig te zijn, want het kan vanop afstand. Ik denk ook aan openbare besturen, waar soms iemand met een sleutelbos moet meegaan om overal de deuren te gaan openmaken, vooraleer men aan de waterteller kan. In dergelijke zaken kan zo'n slimme watermeter wel van toepassing zijn.

Het kan ook dienen om de waterconsumptie in kaart te brengen. Vandaag beseffen wij nog te weinig hoeveel water wij soms verbruiken. Zeker als het over verliezen gaat, kan dat aardig oplopen. Vandaag doen we maar een meting tussen twee wateropnames door. Dat beslaat een werkjaar. Als er een waterverlies is, gaat pas na het opnemen van de waterteller een belletje rinkelen, maar dan is het kwaad al geschied. Zeker voor mensen die in armoede leven, is dat heel belangrijk, want ze krijgen dat water natuurlijk ook niet gratis. Al gaat het verloren, toch krijgen ze die factuur van de watermaatschappij.

Ik geloof in het systeem en ik wacht af wat de conclusies zijn, maar ik denk dat dit verhaal zeker potentie heeft. We zien het ook in de energiemarkt. De slimme elektriciteitsmeter is in opmars om ons verbruik beter in kaart te brengen en sturend te werken, naargelang de manier waarop we omgaan met energie, en in dit geval met water.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over kleiner wonen – 1592 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik stel u deze vraag naar aanleiding van een artikel en een oproep van de projectontwikkelaars om kleiner te bouwen. We weten allemaal dat bouwen onbetaalbaar is geworden, zeker voor jongeren en alleenstaanden. Dat is niet alleen zorgwekkend voor de huidige groep van alleenstaanden, maar uiteraard ook voor de alleenstaanden van morgen. Volgens de jongste prognose zal tegen 2030 een op de zeven huishoudens in Vlaanderen uit één persoon bestaan. Dit is dus een heel belangrijk onderwerp, en het kan als een vervolgverhaal worden aangezien na onze resolutie over moderne woonvormen.

Betaalbaar wonen is een zeer grote uitdaging. Ik heb vlak voor het reces een gelijkaardige vraag gesteld aan minister Homans. We mogen niet vergeten dat de gemiddelde kost van een doorsnee nieuwbouwflat in Vlaanderen al gauw zo'n 215.000 euro bedraagt, exclusief btw. Er zijn ook de druk op onze open ruimte en de toenemende bevolking, maar ook de algemene toestand van de overheidsfinanciën

en de besparingscontext waarin we zitten, zijn belangrijk. Dit kan een oplossing zijn bij gemeenschappelijke woonvormen en kleiner bouwen.

Aan de problematiek zit zeker ook een lokale component vast. Een aantal steden en gemeenten tonen zich minder flexibel ten aanzien van kleinere woningen of nieuwe woonvormen, zoals cohousing of het opdelen van bestaande woningen. Zo leggen ze vaak in hun stedenbouwkundige verordeningen strengere normen op dan deze die werden goedgekeurd door de Vlaamse Regering, zoals hogere minimale oppervlaktes.

Minister, wat is uw visie ten aanzien van kleiner wonen op het vlak van ruimtelijke ordening? Zult u een overleg starten met de lokale besturen en hen sensibiliseren om kleiner wonen toegankelijker te maken met de opmaak van flexibelere stedenbouwkundige verordeningen? Welk gevolg geeft u aan de oproep van de projectontwikkelaars om te gaan voor kleinere woningen, met het oog op het aanbieden van betaalbare woongelegenheden aan starters en het stijgend aantal alleenstaanden? Wat is, op het vlak van ruimtelijke ordening, de stand van zaken van het uitvoeren van de resolutie over moderne woonvormen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, het is een algemene vaststelling dat kleiner wonen een trend is in Vlaanderen. Dat heeft natuurlijk te maken met de gezinsgrootte en met het toenemen van het aantal eenpersoonsgezinnen. Deze vaststellingen zullen ook doorwerken in het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). Het woningbestand zal moeten worden aangepast aan de veranderende bevolkingssamenstelling. Je ziet dat gezinsverdunning vaak samengaat met compactere woonvormen en met woningen waarvan het programma afwijkt van de klassieke gezinswoningen.

Met betrekking tot nieuwbouwappartementen dient minstens één essentiële kanttekening te worden gemaakt. Er is de gekende nieuwbouw, die veelal open ruimte inneemt. Vanuit het BRV willen wij daar vooral sturen in de richting van een vernieuwing van het verouderde patrimonium en zo weinig mogelijk nieuwe ruimte innemen. We willen op die manier de huidige ruimteconsumptie terugschroeven. We kunnen dat enkel doen als alle actoren willen meewerken aan die transformatie. Door het ruimtelijk rendement te verhogen, kunnen we daaraan tegemoetkomen. In het kader van het ruimtelijk rendement kan het kleiner wonen of het vervangen van grotere wooneenheden door verschillende kleinere een oplossing zijn. Dat gebeurt trouwens ook al op het terrein.

Het voorstel van de ontwikkelaars om een efficiënter gebruik van de beschikbare ruimte en de bouwoppervlakte na te streven, is positief, maar we moeten wel waken over de woonkwaliteit. Daar kijken we naar minister Homans: zij moet ervoor zorgen dat de oppervlakte voldoende kwalitatief is, dat er voldoende daglicht, verluchting en dergelijke meer zijn.

Kleiner wonen is een deelaspect van de gewenste ruimtelijke evolutie. Dit sluit er dus zeker bij aan, en het kadert in het ruimtelijk rendement. Ik wil alles wat daartoe bijdraagt, natuurlijk ondersteunen.

Mijn beleid geeft ook uitvoering aan de ruimtelijke consequenties van de resolutie waarnaar u verwijst. In het regeerakkoord staat dat alternatieve en innoverende woonconcepten moeten kunnen worden uitgevoerd. We hebben het BRV, maar aan de andere kant werken we ook aan de aanpassing van de codex waarin die zaken aan bod zullen komen.

Lokale besturen zijn daarin ook heel belangrijke spelers. Zij kennen de noden en kunnen een goed zicht krijgen op verschillende vormen en gradaties van

gemeenschappelijk wonen. Daarom hebben zij heel veel sturing. Er is voor hen een leidraad gecreëerd. We zullen die leidraad overmaken aan de commissiesecretaris. Zo kunt u er kennis van nemen.

Mevrouw De Vroe, ik kan daar voor een deel in meegaan, maar we moeten natuurlijk altijd waken over de kwaliteit van het wonen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, dank u. Uiteraard is kwaliteit heel belangrijk. Ik zei al dat ik een gelijkaardige vraag stelde aan minister Homans. Zij heeft ook de kwaliteit benadrukt. Dat staat ook opgenomen in de Vlaamse Wooncode. Zij zal daar zeker over waken.

Ik ben benieuwd naar de leidraad waarnaar u verwees. Ik zal die leidraad meteen lezen. Het is heel belangrijk dat daar minstens de verplichting in staat om de gemeentebesturen te wijzen op het belang van compact wonen. Heel veel gemeentebesturen leggen in hun gemeente heel grote minimale oppervlaktes op, ook met de nieuwe stedenbouwkundige gemeentelijke verordeningen die zij recent hebben goedgekeurd. Wat dat betreft, is er nog heel wat werk aan de winkel. Ik hoop dat u hieraan het nodige belang zult hechten.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Mevrouw De Vroe verwijst terecht naar het debat dat we hadden in de commissie Wonen. De woonkwaliteit wordt terecht als uitgangspunt genomen. Minister, u was in uw antwoord voorzichtig om deze nieuwe tendens te volgen.

Een opmerking die werd gemaakt in de commissie Wonen en die ik hier graag wil aanstippen, is dat het al te eenzijdig wordt voorgesteld alsof kleiner bouwen automatisch ook betaalbaarder bouwen zou zijn. We moeten dat nuanceren, dat is zeker geen een-op-eenrelatie.

Een gedifferentieerd aanbod, waarbij ook rekening wordt gehouden met een ruime beschikbaarheid van kavels die er op dit moment zijn, gekoppeld aan een blijvende aandacht voor woonkwaliteit: dat lijkt mij dus essentieel.

Minister, ik dacht dat het regeerakkoord ook stelt dat u zou bekijken welke mogelijkheden de lokale overheden hebben om de oude voorschriften die nog bestaan, te kunnen wijzigen, opheffen of aanpassen. Kunt u een stand van zaken geven van dat onderzoek?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Bruyn, u stelt een bijkomende vraag over de oude typevoorschriften en de verkavelingsvoorschriften. Dat zit in een voorstel van wijziging van de Codex Ruimtelijke Ordening. Dat voorstel is klaar en kan binnenkort naar de Vlaamse Regering gaan. Daarin staat de bepaling dat je verouderde voorschriften, die innoverend bouwen tegenhouden, moet kunnen loslaten. Op die manier kunnen we ervoor zorgen dat Ruimtelijke Ordening of Stedenbouw dat niet kunnen tegenhouden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het planologisch beoordelingskader voor kleine windturbines in Vlaanderen – 1623 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik heb een vraag over de kleine en middelgrote windturbines in Vlaanderen. De aanleiding is het vorige maand voorgestelde studierapport 'Energie landschappen'. Daarin staat een potentiekaart, die de maximale opbrengst per vierkante kilometer weergeeft voor meerdere alternatieve energiebronnen, zoals de windenergie.

We gaan ervan uit dat deze studie kadert in het project Fast Lane, dat zich enkel richt op de grote windturbines. Maar ook voor kleine en middelgrote windturbines is het vaak niet evident om aan een vergunning te geraken, ondanks het feit dat deze turbines een kleinere visuele impact hebben.

Uit het antwoord op de vraag van collega Van Volcem van januari 2015 blijkt dat ongeveer de helft van de aanvragen voor kleine windturbines wordt vergund. We zien ook dat het aantal vergunde turbines is gedaald, van dertig in de periode 2010-2011 tot ongeveer tien in de periode 2013-2014. Kleine en middelgrote windturbines zijn nochtans erg geschikt om het verbruik van een bedrijf rechtstreeks te dekken. Bovendien beperkt men zo de investeringskosten voor het transport van de elektriciteit naar de gebruiker. In de streek van Roeselare is een grote concentratie aan diepvriesgroentebedrijven, en er zijn er een aantal die maar al te graag een windturbine zouden willen installeren.

Volgens de huidige regelgeving geldt een aparte procedure voor windturbineprojecten naargelang het gaat om turbines die elektriciteit opwekken ten behoeve van het net of turbines die energie opwekken voor eigen gebruik. In het eerste geval wordt de aanvraag beoordeeld door Ruimte Vlaanderen; in het tweede geval door de gemeenten. In februari 2017 verandert de situatie compleet, op het moment dat het decreet over de omgevingsvergunning van kracht wordt. Vlaanderen zal dan alle aanvragen voor groepen van minimum vijf windturbines en ook projecten in de vier havengebieden beoordelen. De provincie zal instaan voor alle andere aanvragen voor windturbines.

Wat betreft de kleine en middelgrote turbines dateert het beoordelingskader uit 2009. Het betreft een omzendbrief van toenmalig minister Van Mechelen. Volgens mij is die wat gedateerd. De omzendbrief voor grote windturbines, uit 2009, werd in 2014 aangepast. Intussen is er heel wat veranderd, ook wat betreft onze ambities op het vlak van het klimaat-, energie- en duurzaamheidsbeleid, naast onze ambitie om het voor de bedrijven betaalbaar te houden. Zo is de energiekost voor de diepvriesgroentebedrijven groter dan de loonkost. Men concurreert met Spanje, waar het warmer is, maar waar het toch goedkoper is om diepvriesgroenten te produceren.

Ik wil u daarover enkele vragen voorleggen. Acht u het opportuun om te onderzoeken of naast Fast Lane een project ten behoeve van kleinere en middelgrote windmolens in Vlaanderen potentieel heeft? Erkent u de mogelijkheden van kleine windturbines met het oog op lokale energieopwekking en lokale consumptie? Kunt u een verklaring geven voor het lage aantal toegekende vergunningen voor kleine windturbines – het betreft de helft van het aantal aanvragen – en voor de daling van het aantal aanvragen gedurende de laatste jaren? Welke hinderpalen werden intussen opgetekend die de plaatsing van kleine windturbines bij woningen en bedrijven bemoeilijken? Welke initiatieven zult u nemen om de

omzendbrieven af te stemmen op de evoluties in de sector en de gewijzigde regelgeving, niet het minst gegeven het decreet over de omgevingsvergunning? Welke conclusies trekt u uit het studierapport Energielandschappen en op welke manier zullen deze doorwerken in het nieuwe Beleidsplan Ruimte Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: U verwijst terecht naar de omzendbrief uit 2009, die zich richt op kleine windturbines. De technologie evolueert, maar ook vandaag vormen die geen alternatief voor grotere turbines. Daarom focussen wij op de grote infrastructuur, die zorgt voor een grotere rendabiliteit. Die kleinere turbines produceren energie, maar ze vormen hoogstens een aanvulling. Dat verklaart waarom de omzendbrief zich in de eerste plaats richt tot de lokale besturen, want zij kunnen het best beoordelen of er, gezien de lokale context, een stedenbouwkundige vergunning moet komen.

De daling van het aantal aanvragen ondersteunt de hypothese dat die infrastructuur voor een lage opbrengst zorgt. De investeringskosten zijn ook relatief hoog. Wat bijvoorbeeld beter scoort, zijn zonnepanelen. De beoordeling van de opportuniteit van kleine windturbines ligt bij de lokale besturen. We kennen de concrete weigeringsgronden niet. Uit ervaring weten we natuurlijk dat vaak wordt geweigerd vanwege visuele elementen, maar ook vanwege omgevingsfactoren. Wanneer de noodzaak zich zou voordoen om omzendbrieven te wijzigen, dan zullen we dat zeker doen. Het is niet omdat bevoegdheden wijzigen en procedures veranderen dat we ook de beoordelingskaders moeten wijzigen. De opportuniteit om de omzendbrief over grootschalige windturbines aan te passen, wordt onderzocht in de Fast Lane-onderzoeken die we voeren. Voor kleine windturbines is dat niet het geval.

U verwijst naar het studierapport Energielandschappen. De studie maakt duidelijk dat het ruimtelijke-energiebeleid niet mag worden herleid tot een inplantingsbeleid van productie-installaties, maar dat het hele energiesysteem in rekening moet worden gebracht. Het gaat over grote én kleine productie-installaties en over het hergebruik van restwarmte. Dat is vooral een zaak van maatwerk volgens lokale mogelijkheden, en natuurlijk ook van samenwerking tussen verschillende beleidsniveaus. Het gaat ook niet alleen over de ruimtelijke aspecten. Het studierapport werd niet opgemaakt in het kader van Fast Lane, maar in het kader van de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Bij dezen is uw interesse naar het beleidsplan dus opnieuw opgewekt – het beleidsplan waarover u al zo vaak vragen hebt gesteld!

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik vraag aandacht voor de kleine en middelgrote windturbines, maar dat betekent absoluut niet dat onze aandacht voor de grote verslapt. Het gaat over twee verschillende dossiers die een ander soort van beleid vergen. De bedrijven die ik zelf bezoek, en de federaties van bedrijven stellen dat een kleine of middelgrote windturbine wel rendabel kan zijn. Onlangs bezocht ik een bedrijf dat er eentje heeft geplaatst. Op jaarbasis levert die ongeveer één derde van de totale energie aan. Ook met de afschrijvingsperiode voor ogen is het resultaat vrij indrukwekkend.

De omzendbrief van 2009 slaat op verouderde technologie. Daarin staat ook dat kleine en middelgrote windturbines wél rendabel zijn. We moeten daar aandacht voor opbrengen.

Ik heb een producent gezien die me zei: we zijn een booming business, maar in Vlaanderen zijn onze activiteiten gestopt omdat het zowel op vergunnings- als subsidievlak moeilijk is. Als we die bedrijven willen ondersteunen in hun

competitiviteit en we een stap – vele kleintjes maken één groot – willen zetten naar hernieuwbare energie en gedecentraliseerde energievoorziening, is het herbekijken van de omzendbrief in het kader van de omgevingsvergunning een kleine inspanning.

Dat stond niet tussen mijn vragen, vandaar nog een bijkomende vraag. Minister, bent u nog bereid om met mij en anderen de omzendbrief te herbekijken? Kunnen we een beter klimaat creëren voor die installaties?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Ik heb een algemene vraag. Zijn er cijfers voorhanden over het aantal kleine en middelgrote turbines in Vlaanderen? Hoeveel energie produceren deze? Pas dan kunnen we de rendabiliteit vergelijken met de grote turbines waar we heel zwaar op ingezet hebben. Denk aan de conceptnota Fast Lane.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik sluit me aan bij de vraagstelling. Als we inzetten op windmolens, als daar ruimte voor is, moeten we kiezen voor de meest efficiënte windmolens. Dat is zeer belangrijk. Als de molens een paar meter hoger zijn maar meer energie kunnen opwekken, dan moeten we dat element mee in overweging nemen.

Ik weet niet of de kleinere windmolens aan bod zijn gekomen bij de discussie rond de Fast Lane. We moeten een diepere analyse maken van dit type. Ik verneem namelijk dat niet alleen de subsidie een rol speelt, maar ook andere elementen, om niet in te zetten op kleine windmolens, zelfs als de beschikbare ruimte er is. Ook in onze buurlanden is er blijkbaar een terugloop van de kleine windmolens, terwijl ze toch ooit gretiger waren. Bestaan daar meer gegevens over? Zijn de kleine windmolens besproken tijdens de discussie over de Fast Lane?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We hebben het over subsidies en rendabiliteit, die vallen onder Energie. Vanuit Ruimtelijke Ordening heb ik geen overzicht van de vergunningen die wel of niet verleend zijn.

De omzendbrief zegt dat ze vergund kunnen worden, maar het is een lokale appreciatie. In Ruimtelijke Ordening hebben we heel die omwenteling gemaakt. Nu valt heel veel verantwoordelijkheid voor de inrichting van de ruimte bij de lokale besturen. Het is logisch om de vergunning en het kader voor kleine windturbines bij de lokale besturen te leggen. Ik zie niet goed in waarom we dat naar Vlaanderen zouden trekken en voor heel Vlaanderen zus of zo zouden beslissen. Ik voel dat zo niet aan. Dat staat haaks op al onze initiatieven inzake Ruimtelijke Ordening.

Ik wil uw suggestie gerust op de volgende werkgroep Fast Lane brengen en eens luisteren naar de reacties, omdat daar verschillende beleidsdomeinen samenzitten. Mijn ervaring en aanvoelen zeggen dat het weinig zin heeft om de omzendbrief aan te passen. De omzendbrief zegt dat het niet kan, de gemeente moet erover oordelen. Ik wil dat daar op tafel leggen, al is dat niet mijn taak, maar ik wil dat doen. Ik zal eens luisteren of er nood is aan bijsturing in de een of andere richting.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): In de omzendbrief staat inderdaad niet dat het niet mag. Er staan wel een aantal criteria of toetsstenen waar de gemeenten gebruik van moeten maken. Er staat bijvoorbeeld letterlijk in over landelijke gebieden: "(...) in

deze gebieden wordt eerder een terughoudend beleid gevoerd.” Nogal wat gemeenten interpreteren dit vrij stringent, zo leren mijn contacten met actoren mij.

Het is een goede suggestie om dat op de werkgroep Fast Lane te bespreken. De vraag is alleen: is het juiste of complete gamma aan stakeholders daar aanwezig? Ik denk dat het zeker en vast een bespreking geniet. Ik vermoed, u kennende, dat u zeker en vast overtuigd zult worden als u met een aantal spelers praat, met kmo'ers namelijk die u inzicht kunnen geven in hun energiehuis-houding en de opportuniteiten die zulke installaties kunnen bieden. Ik denk dat het een ander verhaal is dan Fast Lane en dat de twee parallel moeten kunnen lopen. Ik zou het niet binnen Fast Lane inpassen.

De omzendbrief zal sowieso gewijzigd moeten worden, gelet op de omgevingsvergunning, tenzij er sprake is van een voortschrijdend engagement. Dan zal ik op het moment dat dat gebeurt, ook nog wel het woord nemen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De omgevingsvergunning valt onder een procedureel decreet. Ik zie niet goed in wat we daaraan moeten wijzigen. Het voordeel van Fast Lane is dat alle beleidsdomeinen mee aan tafel zitten. Dat is van belang.

Axel Ronse (N-VA): De provincies worden bevoegd voor het vergunnen van windturbines, de gemeenten zullen dat niet meer zijn. Daarom zal het hoofdstuk over de gemeenten in de omzendbrief moeten worden geschrapt.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben blij dat u een voorstel doet om de provincies voor iets bevoegd te maken, dat is verrassend. We zullen dat in de werkgroep Fast Lane bespreken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de evaluatie van geluidsnormen – 1637 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, mijn vraag om uitleg is intussen een beetje gedateerd omdat de evaluatie reeds plaatsgevonden heeft en er uitvoerig in de media over is gecommuniceerd. Ik wil u toch nog eens polsen over die evaluatie van de invoering van de strengere geluidsnormen.

Drie jaar geleden werden de strengere geluidsnormen ingevoerd in Vlaanderen. Ik herinner me goed de ophef die toen ontstond bij jeugdhuizen en concertorganisatoren. Er was heel wat commotie. Na drie jaar, dat heb ik zo begrepen naar aanleiding van de evaluatie die plaatsvond in maart, heeft die ophef bij de betrokkenen plaatsgemaakt voor overwegend positieve kritiek.

Drie punten zijn me bijgebleven uit de evaluatie.

Een, er worden heel weinig controles uitgevoerd inzake het al dan niet opvolgen van de nieuwe geluidsnormen. Meer dan de helft van de gemeenten en vier op de tien politiezones zouden nooit controles uitvoeren, dit vooral omdat die praktisch moeilijk uit te voeren zijn en omdat ze ingewikkeld zouden zijn. Bovendien blijkt dat een pak gemeenten en politiediensten geen goed meettoestel hebben om geluidsnormen te controleren.

Een ander punt van kritiek is vooral bij de jeugthuizen te horen, namelijk dat elke gemeente op zich nog eigen beperkingen kan opleggen, naast het Vlaamse kader. Dat zou niet bevorderlijk zijn voor de duidelijkheid.

Ik heb dan ook volgende vragen, minister.

Kunt u de commissie de belangrijkste resultaten van de evaluatie bezorgen? Als dat te veel is voor deze vergadering, ben ik ook tevreden met een schriftelijk antwoord. Ik heb begrepen dat u een grootschalig evaluatiemoment hebt georganiseerd en misschien is het wel interessant ons de resultaten te bezorgen.

Bent u van plan op basis van de evaluatie aanpassingen aan te brengen?

Hoe verklaart u dat een pak steden, gemeenten en politiediensten niet over een correct meettoestel beschikken? Hoe komt het dat een pak steden en gemeenten geen geluidscontroles uitvoeren? Welke maatregelen zult u nemen om dat in de toekomst aan te pakken, zodat meer ambtenaren, hetzij van politie, hetzij van stad of gemeente, worden gesensibiliseerd om actiever op geluidscontrole te werken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Van bij de start hebben we gezegd dat we een evaluatie zouden houden. We hebben twee zaken gedaan. Na drie jaar werking op het terrein hebben we een studiedag georganiseerd met alle stakeholders, handhavers, jeugthuizen, Horeca Vlaanderen, muzieksector, organisatoren. Iedereen was erbij betrokken. Alle toespraken, presentaties en dergelijke meer van die studiedag staan voor iedereen ter beschikking op de website van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, www.lne.be.

Daarnaast hebben we ook een evaluatie gemaakt van de implementatie in de praktijk. Dat ging vooral over de handhaving. Uit die evaluatie blijkt vooral dat de vernieuwde regelgeving, de communicatie errond en de campagne 'Help ze niet naar de tuut' het onderwerp gehoorschade onder de aandacht hebben gebracht. Iedereen is zich nu bewust van de problematiek en is blij dat er een regelgeving is. Uit de bevraging blijkt dat verscheidene gemeenten nu ook zelf een actief beleid voeren ter bescherming van het gehoor en daar ook meer aandacht voor hebben. Preventie is cruciaal en speelt in dit alles een belangrijke rol.

Dat we met de normen preventief willen werken, vinden we ook in de handhaving terug. Lokale handhavers lichten organisatoren vaak vooraf in. Wanneer iets lokaal wordt georganiseerd, komen handhavers, maar ook de jeugddienst ter plaatse kijken en geven ze advies. Met die adviezen wordt wel degelijk rekening gehouden en er worden dan ook weinig processen-verbaal opgesteld. Dat is ook positief. Het was nooit de bedoeling zoveel mogelijk processen-verbaal op te stellen. De bedoeling was gehoorschade te voorkomen. Dat sluit aan bij de visie op handhaving die we op alle vlakken hanteren, namelijk de zachte handhaving, repressie vermijden door mee te denken en te zoeken.

Handhavers van hun kant vragen naar een snellere manier van handhaven. Ze willen dat de C-weging wordt toegevoegd. Dat is vooral belangrijk voor de overlast voor de omgeving. Op vraag van de jeugd- en muzieksector hebben we de C-weging weggelaten om muziekbeleving mogelijk te maken. De handhavers willen die C-weging terug in de meting en in de normen, zodat de omgeving minder last heeft van lawaai. Dat is natuurlijk een heel andere problematiek dan die van de gehoorschade, waarvoor we de normering vooral hebben gelanceerd. De muzieksector, de jeugdsector en de horeca zijn vragende partij om de huidige meetmethode, zonder de C-weging, te behouden.

Ook de meetplaats, midden in het publiek, en de dubbele normering liggen voor de handhavers een beetje moeilijk. Het is natuurlijk niet fijn om midden in het publiek te staan meten. Dat kan ik me eerlijk gezegd wel indenken.

Over het maatwerk in de verschillende gemeenten zijn de meningen verdeeld. Iedereen is het erover eens dat maatwerk nodig is. Men vraagt dat ook wel en men wil niet dat het overal precies hetzelfde is. De muzieksector, jeugdsector en horeca zeggen echter wel dat het niet altijd evident is te weten welke regels er waar gelden. Maar dat geldt natuurlijk voor heel wat politiereglementen in Vlaanderen.

Er waren ook nog vragen over de opleiding van de toezichthouders. Die werd echter al in september 2015 aangepast, omdat die vraag al langer leefde. Zo wordt er nu een stage georganiseerd en zijn communicatievaardigheden en conflictbeheersing in het lespakket opgenomen.

De studiedag heeft alle actoren een forum gegeven en over het algemeen was dat positief.

Ik heb ook de Hoge Raad voor Handhavingsbeleid om advies gevraagd. Het advies moet nog binnenkomen en op basis daarvan zullen we beslissen of bijstellingen al dan niet nodig zijn.

Er bestaat geen overzicht van het aantal controles in het Vlaamse Gewest. Uit de bevraging van de handhavers blijkt dat 70 procent van de handhavers van de gemeenten die hebben geantwoord, meer controles hebben uitgevoerd dan vóór 1 januari 2013. Voor de handhavers van de politiezones ligt dat cijfer rond 40 procent.

Er wordt een duidelijk verschil tussen grote en kleine gemeenten vastgesteld. Dat is ook niet verwonderlijk. De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving, VHRM, rapporteert jaarlijks over het aantal uitgeschreven processen-verbaal. In 2013 werden 292 processen-verbaal inzake geluidshinder opgemaakt, in 2014 waren dat er 271. Al deze dossiers vallen echter onder de grote noemer 'leefmilieugeluidshinder' en gaan dus over verschillende aspecten daarvan.

Ik kom dan bij de processen-verbaal voor bestuurlijke beboeting van schending van de regelgeving voor activiteiten met elektronisch versterkte muziek. Tussen begin 2013 en eind 2014 werden 170 processen-verbaal opgesteld – in verscheidene van deze gevallen is het ook effectief tot een geldboete gekomen – en 38 verslagen van vaststelling, die rechtstreeks door de verbalisant aan de administratie zijn bezorgd. Ook in die gevallen is vaak een bestuurlijke geldboete opgelegd.

Ik vind het opmerkelijk dat er in heel wat gemeenten en politiezones geen, maar één of een beperkt aantal verouderde geluidsmeters voorhanden zijn. Voor de aankoop van sonometers klasse 1 en 2 kunnen nochtans subsidies worden aangevraagd. De middelen daarvoor staan nog altijd in de begroting. Zeg het dus voort en raad de gemeenten aan daarvan gebruik te maken. De voorwaarden voor deze subsidies staan ook op de website van het departement. Sinds 2010 is er trouwens een bedrag van 287.781 euro voor uitgetrokken.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Hartelijk dank voor uw antwoord, minister. Ik zal zeker de website van LNE bezoeken om alle presentaties eens goed te bekijken.

U bent er zeer goed in geslaagd om in een tijdspanne van drie jaar het hele thema van gehoorschade goed onder de aandacht te brengen en daar ben ik zeer tevreden over. Ik ga ook akkoord met uw visie dat we repressie zoveel mogelijk moeten vermijden en op maat moeten werken. Ik hoor u bovendien graag zeggen dat de subsidies voor de aankoop van meettoestellen nog altijd ter beschikking zijn.

Misschien kan er een draaiboek worden opgemaakt met goedepraktijkvoorbeelden uit steden en gemeenten die rond evenementen werken.

Ik geef even het voorbeeld van mijn eigen gemeente. De gemeenteraad heeft een besluit genomen dat bij evenementen vanaf 500 bezoekers er verplicht een coördinatievergadering moet worden georganiseerd met de organisatoren, de politie, de milieudienst, de brandweer zodat alle punten op het vlak van organisatie kunnen worden afgevinkt. Na die vergadering wordt er een formulier ondertekend door gemeente en organisatie zodat we duidelijk weten welk afbouwscenario op het vlak van geluidsnormen wordt gebruikt. Het werkt heel goed in onze gemeente. Misschien zijn er nog wel veel inspirerende voorbeelden die kunnen worden gebundeld. Op basis daarvan kunnen politiezones en lokale besturen worden overtuigd om bijkomend in te zetten op opleiding en op de subsidies die er zijn om aan die normen mee te werken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Taeldeman, het is zo dat er een soort draaiboek is. De handige brochure werkt en is verspreid naar alle gemeentebesturen. U bedoelt meer 'good practices', denk ik. Dat kan inderdaad interessant zijn. De eerste aanzet was een studiedag waarop verschillende handhavers uit gemeenten elkaar hebben gezien. We zullen nagaan via welke kanalen we dat kunnen doen. Misschien kan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten een dag organiseren om die goede voorbeelden uit te wisselen. We zullen ook rekening moeten houden met het soort gemeente. U spreekt over 500 aanwezigen. Soms zijn er dat maar een paar of een paar duizend. Elke gemeente is anders.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de huisvuilophaling in Vlaanderen – 1650 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, volgens een nieuw onderzoek van consumentenorganisatie Test-Aankoop maakt de huisvuilophaling in ons land zich schuldig aan oneerlijke praktijken. In 40 procent van de geteste gemeenten – een dertigtal gemeenten – bleek de vuilniszak kleiner dan de beloofde 30 liter. Naast een discrepantie tussen de aangegeven en de werkelijke inhoud, bleek de kwaliteit van de zakken niet optimaal. Een aantal van de zakken lekte, en bijna de helft scheurde wanneer ze op de grond vielen. De meerderheid van de etiketten plakte bovendien te hard, waardoor de eerste zak bij het openen van de rol beschadigd raakte.

In België zijn de gewesten verantwoordelijk voor het afvalbeheer. De gewesten laten het aan de gemeenten over om huishoudelijk afval op te halen en te verwerken, meestal door intercommunales. Ook de fabrikanten van de vuilniszakken worden door Test-Aankoop gevisieerd. Volgens de consumentenorganisatie zouden verschillende producenten de minimumdikte voor de zakken niet respecteren om hun winstmarge te behouden.

Als reactie op het onderzoek van Test-Aankoop meent de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) dat de oplossing in containers met een chip te vinden is.

Minister, hebt u reeds overleg gehad met Test-Aankoop over de concrete inhoud en conclusies van het onderzoek? Bestaat er een handleiding of lastenboek met betrekking tot de regels voor de productie van afvalzakken? Hoe gebeurt de controle en de handhaving van de productie, distributie en verkoop van de huisvuilzakken? Plant u overleg met producenten, de lokale besturen en intercommunales om deze problematiek te bespreken? Wat is uw positie met betrekking tot de containers met een chip en de uitrol over heel Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het onderzoek zelf heb ik niet ontvangen. Er is dan ook geen overleg over geweest. Het is trouwens een bevoegdheid van de gemeenten. De overheid bepaalt het kader en de uitvoering gebeurt door de lokale besturen. Ze zijn vaak verenigd in intergemeentelijke verenigingen. Lokale besturen organiseren overheidsopdrachten voor het materiaal, voor de afvalinzameling, huisvuilzakken enzovoort. Het overleg met de bedrijven die deze recipiënten aanbieden, moet dus op lokaal niveau gebeuren.

Elk lokaal bestuur dat afvalzakken wil aanschaffen, maakt hiervoor een lastenboek. Deze leggen vereisten van afvalzakken vast. De lokale besturen putten hiervoor uit ervaring die ze al jaren hebben. Er zijn ook vereisten inzake minimuminhoud, minimale lektheid, sterkte, scheurbestendigheid enzovoort. De wijze van controle is ook beschreven in het lastenboek.

De lokale besturen moeten vooraf en tussentijds controleren of de leveranciers daaraan voldoen. Zij moeten dus ook handhaven. Volgens het subsidiariteitsbeginsel behoort de controle dus tot het lokale niveau en niet tot de Vlaamse overheid.

De lokale besturen overleggen heel regelmatig onderling. Ook een afvaardiging van de intergemeentelijke verenigingen heeft regelmatig overleg met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en met het kabinet. Ik zal met OVAM overleggen om deze kwestie ook bij de lokale besturen aan te kaarten. Ik heb er ook vertrouwen in dat het zal worden aangepakt.

Het gebruik van containers met een chip past in het principe 'de vervuiler betaalt' dat ook door de Vlaamse overheid wordt gehanteerd. Volgens het subsidiariteitsbeginsel zijn de lokale besturen bevoegd om te bepalen welk systeem in hun specifieke lokale situatie het meest geschikt is voor de ophaling van huishoudelijk afval.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik ben tevreden dat u overleg zult plegen met OVAM. Het is een probleem dat ik in het verleden ook al van burgers in verschillende gemeenten heb gehoord. De studie van Test-Aankoop was daar een bevestiging van. Vandaar mijn vraag. Ik zal het uiteraard opvolgen.

Minister, ik heb gelezen dat er een nieuwe wet is, de belasting op intercommunales, die intercommunales gelijkstelt met gewone bedrijven. Daardoor zouden de huisvuilzakken 10 procent duurder worden. Men zou de belasting gewoon doorrekenen aan de burgers. Minister, bent u hiervan op de hoogte? Wat is uw reactie?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Er is inderdaad een verschil in kwaliteit van zakken. Het feit dat Test-Aankoop de container naar voren schuift, is ook niet altijd een garantie dat er geen zak meer wordt gebruikt. Veel mensen gebruiken een zak

die ze nadien in de container steken. Men heeft dan natuurlijk zelf de keuze welke huisvuilzak men neemt.

De keuze ligt inderdaad bij de intercommunales of de lokale besturen. Zij maken soms de keuze om de zak dunner te maken om achteraf beter te kunnen recyclen. Ik denk bijvoorbeeld aan de blauwe zak. Het heeft dus niet alleen te maken met de sterkte van de zak, maar ook met een vereenvoudiging van het recyclageproces achteraf.

Ik pleit toch ook eerder voor containers omdat ze meer voordelen hebben. Ze vliegen minder snel weg. Ik vind uw suggestie voor een algemene invoering van die containers geen slechte suggestie.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De prijs van de huisvuilzakken is gevolg van een beslissing van vorig jaar. De Federale Regering heeft vorig jaar beslist om intercommunales op dezelfde manier als gewone bedrijven te behandelen. De beslissing om dit door te rekenen in de huisvuilzakken is een beslissing van de intergemeentelijke samenwerking.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het belang van een kwalitatieve woonomgeving – 1663 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, uit een onderzoek bij onze noorderburen blijkt dat er in groene wijken minder voortijdige sterfgevallen zijn dan in buurten met een hoge industriële activiteit. Dat is het resultaat van een grondige analyse van internationaal onderzoek dat men bij het Medisch Centrum in Amsterdam heeft uitgevoerd.

Voor het onderzoek werd gebruikgemaakt van veertig nationale en internationale studies die ingaan op de relatie tussen groen en gezondheid. Daaruit bleek dat mensen zich sterker voelen als ze in een buurt met veel groen, parkjes, bos of groenstroken wonen.

Uit veel onderzoeken blijkt ook dat er een duidelijke relatie is tussen de nervositeit en somberheid van bewoners en het aandeel groen in een woonwijk. Ten slotte wijzen enkele studies uit dat er een relatie bestaat tussen de hoeveelheid natuur en het sterftecijfer: in een omgeving met veel groen ligt de kans op een vroegtijdige sterfte merkbaar lager dan in een geïndustrialiseerde regio.

Naast de vele voordelen van betaalbaar en compact wonen, waar ik het vandaag al over had in de commissie, is ook de relatie tussen gezond wonen, leefklimaat en een gezonde publieke ruimte ontzettend belangrijk.

Minister, wat is uw visie op een kwalitatieve woonomgeving? Hoe ziet u die in relatie met het belang van stedelijke ontwikkeling? Hoe passen beide samen? Welke good practices zijn er in Vlaanderen te vinden? Welke criteria hanteert men hiervoor? Welke aandacht hebt u hieraan geschonken in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV)?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, wij geloven daar al heel lang in. Het is daarom dat we er ook heel veel in investeren, zowel vanuit mijn bevoegdheid Natuur als vanuit mijn bevoegdheid Ruimtelijke Ordening, in groen in de stad en in de omgeving. Er is heel veel onderzoek naar gebeurd, zowel vanuit het Agentschap voor Natuur en Bos als vanuit Ruimte. Ik heb een volledig overzicht bij me, maar ik zal niet alle elementen opsommen. Ik zal de schriftelijke weerslag van de onderzoeken vanuit Ruimte – want er zijn er ook nog vanuit Natuur en Bos – aan u bezorgen.

De inrichting van de ruimte is een kernthema van het ruimtelijk beleid. We moeten er inderdaad een balans in vinden. We laten dit vertalen in het witboek BRV, want ook daarin willen we voorzien in verbeteringen van de ruimtelijke kwaliteit. Die bepalingen zullen er ook in staan. Ze betreffen openbaar vervoer, maar vooral het groen-blauw dooraderen: overal moet groen en water in de buurt zijn. Er moet kwalitatieve publieke ruimte zijn en beleving van het landschap. Op die manier moeten we onze ruimte opnieuw inrichten.

Er zijn veel good practices. Er is een 'Draaiboek Groenplan voor gemeenten en steden' om het kwaliteitsaspect te verbeteren. Er is de publicatie 'Planning in uitvoering' met dertig strategische projecten. Er zijn ook de handleiding 'Dichter wonen' die al enkele jaren een succes is en het 'Werkboek kwaliteitsvol verkavelen'. Het zijn allemaal initiatieven ten aanzien van de lokale besturen. Ook vanuit het Agentschap voor Natuur en Bos is er heel wat begeleiding van lokale besturen die vragen hebben over inrichting.

We moeten de good practices en het ideeëngoed uit het BRV natuurlijk ook illustreren. Ze hoeven niet altijd state of the art te zijn. Soms kunnen ook heel eenvoudige beslissingen worden genomen om de groenbeleving te verbeteren.

Voor ons is het belangrijk, vanuit mijn bevoegdheid voor Leefmilieu dan, dat het groen ook makkelijk te onderhouden is. Dat werd vroeger vaak over het hoofd gezien en daarvoor werden pesticiden ingezet voor het onderhoud. Daar houden we nu rekening mee, er wordt op een heel onderhoudsvriendelijke manier ingericht. Ook daar wordt heel veel aandacht aan besteed.

Mevrouw De Vroe, ik stel voor dat ik u alle documentatie bezorg. U kunt het eens goed bekijken en als u er daarna nog vragen over hebt, ben ik uiteraard bereid om daar nog verder op in te gaan. Maar met uw goedvinden, bespaar ik u en mezelf vandaag de volledige opsomming.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over aanpassingen aan de regelgeving met betrekking tot vooropgestelde behandelingstermijnen voor bouwaanvragen – 1677 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, eind februari hebben we het in de marge van deze commissie even gehad over de mogelijke invoering van een systeem van dwangsommen, met name wanneer de vergunningverlenende overheid niet tijdig beslist over het toekennen van een vergunning.

Ik heb begrepen dat op dit ogenblik die mogelijkheid wordt onderzocht en dat ook wordt bekeken om dit op te nemen in het systeem van omgevingsvergunningen. Dit zal dan voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement via een ontwerp van decreet.

Er is ook het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 waarin het drieluik vertrouwen, verbinden en vooruitgaan centraal staat. Er wordt tegelijkertijd heel erg op gefocust om aan gemeenten en steden nog meer vertrouwen en verantwoordelijkheid te geven om zo de bestuurskracht van de lokale besturen te versterken.

In Vlaanderen zijn vandaag ruim 227 van de 308 gemeenten ontvoogd. Dat wil zeggen dat ze autonoom hun bouwvergunningen kunnen afleveren, tenzij er bindende adviezen zijn van hogere overheden. Gelukkig werden die al maximaal afgebouwd.

De vraag is of de introductie van een systeem van dwangsommen of van beboeting van vergunningverlenende overheden effectief tot meer bestuurskracht, responsabilisering en ontvoogding zal leiden. Misschien is een goede monitoring hier beter op zijn plaats, want het zal voor een ontvoogde gemeente altijd moeilijk zijn om te voorspellen wanneer er pieken zullen zijn, wanneer er extra veel bouwaanvragen komen. Ik denk maar aan een wijziging van energieregelgeving of dergelijke. Bovendien zijn ze tegelijkertijd heel vaak afhankelijk van derden. Ik denk hierbij aan adviezen van de brandweer die soms op zich laten wachten en waardoor niet kan worden overgegaan tot het verlenen van de vergunning.

Vandaar mijn vragen aan u, minister. Is het onderzoek naar de mogelijke invoering van dwangsommen al afgerond? Kunt u al een timing of status geven van het ontwerp van decreet inzake het invoeren van die dwangsommen?

Welke artikels van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) zult u aanpassen om de boetes die worden opgelegd aan de vergunningverlenende overheid voor laattijdige beslissingen, mogelijk te maken? Vallen daar ook de gewestelijke en provinciale instanties onder? Lopen er regelgevende initiatieven? Wordt hiervoor een reguleringssimpactanalyse opgemaakt?

Hoe wenst u de geest van het witboek Interne Staatshervorming in relatie te brengen met een systeem van bestuurlijke beboeting? Spoort dit met het Vlaams regeerakkoord?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mevrouw Peeters, we zullen op korte termijn het VCRO niet wijzigen op dit vlak, want dit aspect komt te vervallen. Wanneer de omgevingsvergunning er is, zullen de bepalingen in het VCRO niet meer van toepassing zijn. Die plannen hebben we dus niet.

Wel willen we een oplossing, een alternatief, uitwerken voor de stilzwijgende weigeringen. Dat engagement zijn we aangegaan in het Omgevingsvergunningendecreet. Stilzwijgende vergunningen zijn geen valabel alternatief, dat kwam hier al vaak aan bod. We willen wel het boete- en dwangsomstelsel invoeren vanaf dag 1 van de inwerkingtreding van het decreet betreffende de omgevingsvergunning.

Dit betekent dat we het Wijzigingsdecreet voor het einde van het jaar moeten goedkeuren. Het zou niet goed zijn om de omgevingsvergunning te laten starten en al direct wijzigingen aan te brengen. We willen dit dus direct invoeren. We werken op dit moment aan een decretale regeling. We hopen die snel aan de Vlaamse Regering te kunnen voorleggen waarna die naar de adviesraden kan gaan.

U vraagt of een systeem van boetes en dwangsommen niet strijdig is met de visie op de interne staatshervorming. Hierop kan ik antwoorden dat er helemaal geen tegenstrijdigheid is. Een eerste belangrijke vaststelling is dat het systeem van boetes en dwangsommen voor alle overheden geldt: niet alleen voor de lokale overheden, maar ook voor de Vlaamse overheid indien die in gebreke zou blijven.

We zien deze regeling alleen als een stok achter de deur. In normale situaties gaan we ervan uit dat er geen boetes of dwangsommen verschuldigd zijn. Het is natuurlijk de bedoeling dat het werkt om tijdig een vergunning af te leveren.

Ik wijs u ook op de resultaten van de monitoring. Ze tonen aan dat het aantal stilzwijgende weigeringen blijft dalen. Een paar jaar geleden was dit 0,27 procent of 2,7 per 1000, nu is het 1,5 per 1000.

Voor de digitale bouwaanvraag werd ingevoerd, werd een schatting gemaakt van de daling van de administratieve lasten.

Die daling blijkt aanzienlijk te zijn, niet alleen voor de bouwheren, maar ook voor de architecten en de gemeenten. Als documenten digitaal ter beschikking zijn, kan men ook sneller en goedkoper adviezen inwinnen en kan men die adviezen sneller en goedkoper in de beslissing verwerken. Heel veel overtypwerk kan op die manier vermeden worden. Als een advies digitaal wordt aangevraagd, kan het heel snel ter beschikking zijn.

Ik ben ervan overtuigd dat een digitale behandeling het de overheden ook gemakkelijker zal maken om de scherpe termijnen nu ook effectief te halen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Bedankt, minister. U zult waarschijnlijk wel weten en begrijpen dat wij die stilzwijgende weigering liever omgevormd zagen naar een stilzwijgende vergunning en dat wij meer voorstander waren van dat principe dan van een beboeting. U zegt wel dat we die beboeting meer moeten zien als een stok achter de deur, maar uiteindelijk heeft het toch een impact op de autonomie van lokale besturen. Ik denk dat ze straks dan nog eerder zullen beslissen om snel een weigering af te leveren, dan het risico te moeten lopen om een boete te krijgen. Wij zijn niet zo'n voorstander van het opleggen van een boete.

U hebt aangegeven dat de decretale regeling toch tegen uiterlijk eind dit jaar zal worden voorgelegd via een aanpassing van het Omgevingsvergunningendecreet. We kijken daar alleszins naar uit, en ook naar het verhaal van de adviezen die daaromtrent worden verleend. Opnieuw denk ik dat het een beetje een beknotting is van de lokale besturen, die straks mogelijk geconfronteerd worden met een boete, terwijl ze heel vaak afhankelijk zijn van derden waarom een vergunning niet kan worden verleend. Misschien gaat het straks toch weer naar meerdere weigeringen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik wil u feliciteren, want ik vind de aanpak wél goed. Ik vind de monitoring hoopgevend. 0,27 procent, dat is 2,7 op 1000.

Wat het systeem van dwangsommen betreft: als vandaag 99,73 procent van alle vergunningen tijdig wordt afgeleverd, denk ik dat weinig gemeenten een dwangsom zullen riskeren. Laat ons dat ook hopen. De ondersteuning en vorming en de digitalisering zullen het proces nog vergemakkelijken.

Onze fractie is dus blij, collega Peeters, dat het verhaal van de stilzwijgende vergunning, die helaas onmogelijk bleek, toch wordt gerecupereerd door de minister, onder de vorm van dwangsommen. Ik denk dat het aan de overheid is om al haar 'liabilities' correct na te komen. Elke stap naar meer rechtszekerheid moeten wij toejuichen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik betreur dat collega Ronse geen pleidooi houdt voor meer bestuurskracht voor de lokale besturen. We verschillen waarschijnlijk wat van mening.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het dalend aantal bouwvergunningen voor nieuwe woningen – 1678 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, mijn vraag is gebaseerd op een aantal persartikelen, onder andere in De Tijd, en een artikel dat de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) lanceerde. Daarin gaf men aan dat uit de Belgische cijfers blijkt dat er in 2015 14 procent minder bouwvergunningen werden afgeleverd dan in 2014. Er werden 47.133 bouwvergunningen goedgekeurd, waarvan 19.000 voor eengezinswoningen en 27.000 voor flats. Flats doen het wat dat betreft de laatste jaren beter dan de eengezinswoningen. De Vlaamse Confederatie Bouw legt een link naar het verhaal van de banken en het moeilijker verkrijgen van een lening.

Tegelijk ziet men ook dat het aantal vergunningen voor renovatie wel in licht stijgende lijn gaat, voor het derde jaar op rij. Op zich is het ook goed dat men overgaat tot meerdere renovaties. Er zouden vorig jaar 28.564 vergunningen zijn uitgereikt. Dat is een stijging van 4 procent ten opzichte van voorgaande jaren. Het is het hoogste aantal sinds 2010.

De inzameling van de gegevens rond afgeleverde bouwvergunningen gebeurt nog altijd door de federale overheid. Ziet u regionale verschillen opduiken? Op welke cijfers kunt u zich als minister van Ruimtelijke Ordening baseren? Verschillen die van de cijfers van de FOD Economie? Hoe komt het dat de Vlaamse Confederatie Bouw zich toch nog steeds beroept op die federale gegevens? Ik neem aan dat er ook een monitoring op Vlaams niveau gebeurt. Welke analyse of conclusies trekt u zelf uit de tien quick wins van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) om renovatie sterk te correleren met ruimtelijk rendement? Welke positieve correlatie ziet u tussen de renovatie en de ruimtelijke veerkracht?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil vooreerst schetsen dat er een verschil is tussen de gegevens die federaal worden verzameld in de Algemene Directie Statistiek en wat er vanuit de Vlaamse overheid is. De nationale officiële statistieken verzamelen informatie over de stedenbouwkundige vergunningen. Dat is wettelijk geregeld in een KB van 1962, waarbij een maandelijkse statistiek van de vergunningen in de loop van de maand wordt voorgeschreven. Die wordt verkregen via een statistisch formulier, dat bij de bouwaanvraag wordt bijgevoegd.

De Vlaamse overheid heeft een ander systeem: digitale uitwisseling van informatie. De introductie van het digitale vergunningenregister in 1999 had als bedoeling het digitaal inventariseren en uitwisselen van de afgeleverde stedenbouwkundige vergunningen. 265 gemeenten beschikken over zo'n register en sturen halfjaarlijks een actualisatie door. Dat gaat over 86 procent van de gemeenten, met 91,5 procent van de bevolking. Maar het is dus nog niet volledig gebiedsdekkend.

Met de lancering van het project 'digitale bouwaanvraag' is er dus weer een nieuwe stap gezet. De informatiebasis voor de federale en de Vlaamse overheidsdiensten is dus verschillend. De focus bij de ontsluiting en verwerking van deze informatie gebeurt op een andere manier. Wij zetten vooral in op die digitale uitlevering.

Voor uw vraag met betrekking tot de tendensen, verwijs ik naar informatie die wij zelf hebben via het vergunningenregister van de gemeenten. Uit die analyses leid ik af dat het aantal nieuwbouwvergunningen in 2015 in alle provincies is afgenomen ten aanzien van 2014. Het aantal nieuwbouwvergunningen is in alle provincies lager dan het aantal renovatievergunningen. Limburg wijkt hiervan af, in de zin dat het aantal nieuwbouwvergunningen nog iets hoger is dan het aantal renovatievergunningen. Verder stel ik vast dat de renovatievergunningen algemeen ook een stagnatie of lichte daling kennen. Oost-Vlaanderen vormt daarop een uitzondering, in die zin dat het aantal renovatievergunningen er nog gestegen is.

De federale dienst voor statistiek doet de verwerking van het aantal vergunningen tot op gebouwniveau. De tendensen zijn globaal dezelfde, maar toch zijn er ook enkele opmerkelijke verschillen. Opvallend is dat er in West-Vlaanderen meer nieuwbouwgebouwen zijn dan in 2014, terwijl er een dalende trend is in het aantal vergunningen voor nieuwbouw. Dat kan verklaard worden door de bouw van meergezinswoningen of groepswoningbouwprojecten. Bovendien blijkt dat, hoewel het aantal vergunningen voor renovatie licht gedaald is, er toch iets meer gebouwen gerenoveerd zijn.

Verbouwingen aan woningen kunnen ook via de melding geregistreerd worden. Op jaarbasis gaat dat over 3800 dossiers, met een piek in 2011 van 4874 dossiers. Het gaat over kleine verbouwingen aan woningen die niet in de cijfers van de FOD Economie voorkomen. Een regionaal overzicht met alle statistieken kan ik laten bezorgen aan het commissiesecretariaat.

Aangezien het tot de kerntaak van de Algemene Directie Statistiek behoort om statistische informatie te verwerken, is het niet onlogisch dat de Vlaamse Confederatie Bouw zich op die gegevens beroept. Ze zijn trouwens ook beschikbaar op internet. Bij het BRV-bottom-uptraject bestond er een groot draagvlak om een grote vernieuwingsoperatie van onze ruimte op gang te trekken. Slechts weinig van de voorgestelde quick wins handelen formeel over het woningenvraagstuk.

Zo stelde de werkgroep regio Kortrijk een stimuleringsbeleid voor om in de verstedelijkte regio te kijken welke instrumenten en technieken kunnen worden ingezet in functie van vervangende nieuwbouw en bouwblokrenovatie. In het Meetjesland ging het over een dynamiek van bedrijvigheid in voormalige agrarische gebouwen. In de werkgroep Kempen onderzocht men hoe kleinere steden zoals Geel en Mol een verzorgende rol ten aanzien van de omliggende landelijke regio kunnen waarmaken. In de werkgroep Kolenspoor kwam de transformatie-gedachte naar boven, waarbij men afstapt van de uitbreidingsvisie van het gewestplan en het RSV, en gaat naar een kwaliteitsvolle transformatie van de ingenomen ruimte. De werkgroep Zaventem ondersteunde het streven naar een transformatie van de ruimte. Het opdrijven van het ruimtelijk rendement is daarbij essentieel. Dat moet het mogelijk maken om oude en onderbenutte onderdelen van de huidige bebouwing beter in te zetten voor onder andere economische activiteit. In het Pajottenland is gesteld dat landelijke gemeenten hun eigen uitdagingen hebben, zoals het behoud van basisvoorzieningen. Men vroeg om landelijke gemeenten te helpen om een ruimtelijk antwoord op maat te vinden. Dat wil ik ook doen.

Welke positieve correlatie is er tussen renovatie en ruimtelijke veerkracht? Het verhogen van de ruimtelijke veerkracht is het resultaat van vele kleine ingrepen, die zowel door de burger als door de overheid worden geïnitieerd. Het ruimtelijk beleid stimuleert burgers om bij elke ruimtelijke ingreep oog te hebben voor het verhogen van de veerkracht. Ze laat renovatie toe. Op die manier wordt verouderd en vaak slecht geïsoleerd patrimonium conform de huidige eisen gebracht.

Renovatie op goed gelegen plaatsen laat toe onderbenutting tegen te gaan en het bestaande ruimtebeslag beter te benutten. Zo wordt ook de noodzaak tot het

aansnijden van open ruimte beperkt. Bovenlokale en lokale impulsen onder de vorm van verordeningen, subsidies en dergelijke moedigen dat ook aan. Door de transformatie van het bestaande patrimonium slim aan te pakken, kunnen verschillende maatschappelijke winsten worden geboekt: het verhogen van het ruimtelijk rendement, het versterken van de ruimtelijke veerkracht en meer ruimtelijke kwaliteit. Dat is een hele boterham, maar ik stel voor dat ik alles bezorg aan het commissiesecretariaat, zodat u dat nog rustig kunt bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Dat is inderdaad interessant, want ik kon op een bepaald moment zelfs niet goed meer volgen. Ik heb wel gehoord dat de nieuwbouw in Limburg in vergelijking met andere provincies nog in stijgende lijn zit.

Als het gaat over ruimtelijk rendement en veerkracht, zijn sommige lokale besturen al bezig met het verhaal van verordeningen om zodoende meer afstand tussen verschillende woningen te laten. Waar is daar dan het ruimtelijk rendement? Ik neem aan dat daar de lokale autonomie speelt. Maar dat gaat soms in tegen het verhaal van de zorg voor een ruimtelijk rendement bij nieuwbouw.

Het is wat vreemd dat we maandelijks de statistieken doorgeven via het model-formulier van de FOD, maar ik hoor dat het Vlaamse niveau dat nog altijd niet van alle lokale besturen krijgt. U had het over 86 procent en dan nog maar halfjaarlijks. Het is alleszins interessant om die cijfers straks te krijgen via het commissiesecretariaat, zodat we een analyse kunnen maken.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Mevrouw Peeters, we moeten inderdaad blijven inzetten op renovatie, inbreiding en verdichting. Ik denk zelfs dat de cijfers over renovatie zijn onderschat, want er gebeuren renovaties zonder melding en zonder bouwvergunning. Renoveren zit in de lift. Enkel in Limburg zet men nog in op bouwen. Allicht heeft men daar meer middelen om te bouwen, of meer ruimte om dat te doen. In West-Vlaanderen kan nog veel worden gerenoveerd, begrijp ik uit uw antwoord, minister. Hoe kunnen we het ruimtelijk beleid aanwenden ten behoeve van de kernversterking en de inbreiding, om de open ruimte maximaal te vrijwaren?

Vandaag is het allemaal te vrijblijvend. Misschien is het toch beter dat we een stok achter de deur hebben, zodat we geen open ruimte moeten aansnijden op plaatsen waar het eigenlijk niet nodig is. Het is ook spijtig dat nog heel wat gemeenten niet over een register onbebouwde percelen beschikken. 87 van de 308 is echt te weinig. Ook daarvoor is een stok achter de deur nodig. Daarop moeten we nog inzetten.

Tinne Rombouts (CD&V): De nieuwbouwcijfers die hier worden gegeven, kunnen ook over vernieuwbouw gaan. Dat wil dus zeggen dat het niet altijd een aansnijding is van geheel nieuw braakliggend gebied. Daar ga ik van uit. Of vallen de vernieuwbouwingen onder renovatie? Ik ga ervan uit dat vernieuwing onder nieuwbouw valt en dat de cijfers over nieuwbouw niet mogen worden beschouwd alsof het allemaal nieuw aangesneden gebied is.

Minister Joke Schauvliege: Uw analyse klopt. Als je een oude woning volledig afbreekt, en er iets nieuws voor in de plaats zet, dan valt dat volgens mij onder nieuwbouw. Ik zal dat nog eens checken, zodat er geen onduidelijkheid over bestaat.

We hebben enkele elementen om te sturen. Het eerste is via ruimtelijke uitvoeringsplannen, waarop we de toets van het zoveel mogelijk vrijwaren van open

ruimte toepassen. We hebben ook andere instrumenten. Over de woonreservegebieden heeft de Vlaamse Regering beslist om alleen kernversterkend te werken. Degene die niet goed ontsloten zijn, doen we niet meer. Dat doen we ook met de signaalgebieden. Waar een waterproblematiek is, kan er niet worden gebouwd. Er zijn dus wel wat gewestelijke instrumenten. In de loop der jaren is er wel een beweging ingezet dat lokale besturen ook regisseur zijn van hun eigen ruimte. We hebben daar wel toezicht op, maar we geloven in de lokale subsidiariteit. Over het algemeen loopt dat goed in de praktijk.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, dat is inderdaad een terechte bedenking. De lokale besturen hebben inderdaad meer autonomie op dat vlak. De tool van de leegstandheffing is heel goed. Daarmee moedig je renovatie aan.

Een volledige nieuwbouw op een afbraak is inderdaad een nieuwbouwproject. Kadastraal is dat een volledig nieuw verhaal. In het beleidsplan is vooropgesteld dat we tegen het einde van de legislatuur 90.000 extra woningen nodig hebben. We hebben dus nog altijd nood aan nieuwe woningen, via woonuitbreidingsgebieden of via inbreidingsprojecten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.